

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска
Національного університету «Одеська морська академія»

Затверджено наказом начальника
ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска
НУ «ОМА»
від 02 січня 2025 року № 8

І Н С Т Р У К Ц І Я № 21

Про заходи пожежної безпеки при проведенні столярних
робіт

м. Одеса – 2025

ІНСТРУКЦІЯ № 21

Про заходи пожежної безпеки при проведенні столярних робіт у ВСП «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного Університету „Одеська Морська Академія”

1. Галузь застосування.

Ця інструкція поширюється на приміщення столярних майстерень і є обов'язковою для вивчення й виконання всіма посадовими особами та працівниками ВСП «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного Університету „Одеська Морська Академія”, які знаходяться в столярних майстернях.

2. Загальні вимоги.

До виконання столярних робіт допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли навчання за професією столяра, мають досвід роботи і пройшли також:

медичний огляд і визнані придатними до роботи за даною професією;
вступний інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки;

первинний інструктаж, навчання, стажування на робочому місці і які отримали посвідчення на право самостійної роботи.

Допуск столяра до самостійної роботи оформлюється письмовим розпорядженням.

Повторний інструктаж проводиться через три місяці. Періодична перевірка знань з пожежної безпеки проводиться не рідше одного разу на рік.

При введенні в дію нових чи перероблених правил безпеки при виконанні робіт, після нещасного випадку або аварії, що трапилися на підприємстві (у цеху) через порушення працюючими правил охорони праці, при установленні фактів незадовільного знання працівником інструкцій з охорони праці може бути призначена позачергова перевірка знань.

Столяр не допускається до роботи в наступних випадках:

з появою на роботі в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння;
при відсутності спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту відповідно до діючих норм і правил охорони праці;
при хворобливому стані;
при порушенні правил, норм і інструкцій з охорони праці.

Столяр зобов'язаний:

користуватися захисною каскою, знаходячись на будівельному майданчику;

виконувати тільки ту роботу, по якій проінструктований і допущений майстром (виконробом);

не виконувати розпоряджень, якщо вони суперечать правилам пожежної безпеки;

не допускати присутності на робочому місці сторонніх осіб;

утримувати устаткування і робоче місце в чистоті і порядку;
працювати тільки справними інструментами, пристосуваннями,
механізмами і застосовувати їх тільки за призначенням;
виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку і повсякденні
вказівки виконроба.

Робітник повинен бути ознайомлений з небезпечними і шкідливими
виробничими факторами, що діють на працівника (небезпека одержання травм,
отруєння, пожежі).

Столяру видаються спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального
захисту відповідно до Типових галузевих норм: костюм віскозно-лавсановий,
фартух бавовняний, рукавиці комбіновані.

Столяр повинен користуватися додатковими засобами індивідуального
захисту після спеціального інструктажу: окуляри З1-БЦ чи «Моноблок-2», які
використовуються при заточенні інструмента; протигаз або окуляри і
респіратор, рукавиці брезентові (при приготуванні антисептиків на органічних
розчинниках); протишумові навушники (при наявності шуму).

Роботу ручним механізованим інструментом, а також стропування і
розстропування матеріалів, що піднімаються вантажопідіймними механізмами,
може виконувати тільки столяр, який пройшов навчання і має відповідне
посвідчення.

До роботи на деревообробних верстатах допускається столяр, який
пройшов навчання за спеціальною програмою і стажування та має посвідчення
на право роботи на верстаті.

За порушення правил техніки безпеки і цієї інструкції винні несуть
відповідальність у порядку, встановленому законодавством і правилами
внутрішнього розпорядку, що діють в коледжу.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

Перед початком роботи столяр зобов'язаний:

оглянути робоче місце, забрати непотрібні предмети і матеріали,
звільнити проходи;

перевірити справність настилу лісів, риштовання, пересувних столиків,
які застосовуються, наявність і справність їх огороження;

підготувати для роботи інструмент і пристосування;

переконатися в достатньому освітленні робочого місця;

відрегулювати висоту верстака по росту;

матеріали, інструмент і пристосування на робочому місці розташувати в
порядку їх застосування.

Дерев'яні рукоятки інструментів, пристосувань, які застосовуються,
повинні бути виготовлені з деревини твердих порід, гладко оброблені, підігнані
і надійно закріплені.

Забороняється застосовувати ручний інструмент, що має:

вибої, відколи робочих кінців;

задирки і гострі ребра в місцях затиску рукою;

тріщини і відколи на потиличній частині.

Перед розпилюванням матеріалу вручну покласти його на міцну опору.

Перед роботою на деревообробному верстаті треба перевірити:

наявність заземлення електродвигуна, корпусу верстата, електроінструмента;

пускові і гальмові пристрої верстата;

наявність і справність огороження і захисних пристосувань.

Перед роботою стрічковою електричною пилкою особливу увагу потрібно звернути на справність пильної стрічки і роботу шківів, що повинні обертатися вільно і легко.

Перед роботою електрорубанком необхідно перевірити його на холостому ході. Використання електрорубанка як стаціонарного верстата допускається тільки при установці на ньому захисних пристосувань.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

При розпилюванні матеріалу під кутом треба застосовувати інвентарний шаблон (короб).

Забороняється:

залишати різальний інструмент лезом нагору під час перерв у роботі;

розпилювати матеріал на коліні, ставити руку або палець у пропили для напрямку пилки по рисці;

очищати рубанок від стружки пальцями з боку подошви рубанка.

На циркулярних пилках і фугувальних верстатах застосовувати штовхальники для просування заготівель довжиною менше 60 см.

Забороняється працювати на циркулярній пилці подовжнього розпилювання без розклинюючого ножа і захисного кожуха.

При свердлінні електродрилем отворів у дерев'яних конструкціях стежити за надійним закріпленням свердла в гнізді шпинделя і за рівномірним виходом стружки з отвору, що висвердлюється.

При застосуванні електрорубанків необхідно:

переміщати рубанок по прямій лінії, без перекосів;

стежити, щоб ножі не забивалися стружкою, і періодично прочищати їх.

Виконувати роботу на верстаті з абразивним каменем слід тільки при наявності огорожуючого кожуха абразивного круга, підручника і захисного екрана.

Під час роботи на верстатах забороняється:

братися за свердла руками, працювати в рукавицях;

обробляти зледенілий, забруднений матеріал;

подавати оброблюваний матеріал ривками;

складувати оброблювані деталі на столі верстата чи на огороженні;

знімати або встановлювати огороження частин, що рухаються;

гальмувати обертові частини верстата руками чи будь-якими предметами;

залишати без нагляду верстата, інструмент;

чистити, обтирати устаткування, видаляти відходи, робити ремонт, підтягувати гайки на ходу.

Столярні роботи на висоті 1 м над землею або перекриттям повинні виконуватися тільки при наявності огороження. Для роботи на висоті використовувати тільки надійні опори для підмашування.

У випадку недоцільності пристрою лісів чи риштування столяр на висоті зобов'язаний користуватися випробуваним запобіжним поясом; місця закріплення карабіна запобіжного пояса повинні бути зазначені виконробом.

Забороняється виконувати столярні роботи в неосвітлених чи затемнених місцях.

Навішення віконних плетінь і дверних полотнин слід робити до установки їх у прорізи.

Установлювати столярні вироби слід з інвентарних пересувних столиків; забороняється установлювати вироби з приставних драбин.

Віконні і дверні блоки слід складувати вертикально в один ряд на підкладках із пристроєм упорів по обидва боки.

4. Вимоги безпеки при роботі з лісів і риштування.

Ліси і підмости висотою до 4 м допускаються до експлуатації тільки після їх приймання виконавцем робіт і реєстрації в журналі робіт, а вище 4 м - після приймання комісією.

Металеві ліси повинні бути надійно заземлені і обладнані засобами блискавкозахисту. Забороняється працювати з металевих лісів поблизу ліній електропередачі.

Ліси повинні бути прикріплені до стіни. Місця і способи кріплення вказуються в проекті проведення робіт.

Настили лісів і риштування необхідно періодично очищати від сміття, бруду, у зимовий час - від снігу і льоду, потім посипати піском.

Щоб уникнути пошкодження ніг на лісах і риштуванні кінці цвяхів і скоб повинні бути загнуті, непотрібні цвяхи вилучені.

Забороняється сидати чи ставати на поруччя лісів і риштування, а також стрибати по настилах.

При знятті або переміщенні настилів на інший ярус необхідно цілком звільнити їх від матеріалів, тари, сміття. Доступ людей на ліси на цей час повинен бути закритий.

Забороняється підніматися на ліси і спускатися з них по опорних сходах і стійках лісів.

Забороняється виконувати роботи на декількох ярусах по одній вертикалі без проміжних захисних настилів. При спільній роботі в декількох ярусах над працюючими внизу повинно бути не менше 2 - 3 суцільних настилів, що обгороджують від можливого падіння зверху будь-яких предметів.

Піднімати столярні вироби необхідно в пакетах за допомогою спеціальних пристосувань (контейнерів), що виключають випадання окремих елементів з пакета.

Забороняється приймати вантаж, який подається краном, безпосередньо в дверні (віконні) прорізи без пристрою виносних вантажоприймальних площадок.

Забороняється виконувати зовнішні столярні роботи на лісах під час грози, ожеледі, тумана, при вітрі силою 15 м/с і більше.

5. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

Відключити приводні верстати від електромережі і замкнути пускові рубильники на замок.

Протерти і змазати тертьові частини верстатів і механізмів.

Очистити інструменти і здати їх на збереження.

Ретельно вимити руки теплою водою з милом чи прийняти душ.

6. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

При виявленні диму або виникненні загоряння, пожежі необхідно припинити роботу, негайно повідомити майстра, оголосити пожежну тривогу (по місцевому радіо чи звуковими сигналами) і повідомити в пожежну охорону, використовуючи найближчий телефон. Одночасно з цим, вжити заходів по ліквідації пожежі чи загоряння за допомогою наявних первинних засобів пожежегасіння (вогнегасники, вода, пісок, азбестові покривала) відповідно джерелу пожежі.

З несподіваною появою газу в діючих цехах треба негайно надягти протигаз, припинити роботу і вийти з небезпечної зони, повідомивши замовника.

Про кожний нещасний випадок, аварію, при виникненні пожежі та інших небезпек, що загрожують аварією або нещасним випадком, повідомити керівника; організувати першу допомогу постраждалим і направити їх до медпункту; зберегти до розслідування обстановку на робочому місці і стан устаткування такими, якими вони були в момент події, і не приступати до роботи до їх усунення.

Надання першої медичної допомоги.

Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом:

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити постраждалого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела харчування, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у постраждалого подиху і пульсу необхідно зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звертаючи увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

Перша допомога при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язний матеріал, що міститься в ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакета якимсь образом не виявилось, то для перев'язки необхідно використовувати чисту носову хустка, чисту полотняну ганчірку і т.д. На ганчірку, що накладається безпосередньо на рану, бажано накапати трохи крапель настойки йоду, щоб одержати плями розміром більше рани, після чого накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним образом при забруднених ранах.

Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку зміцнити шиною, фанерною пластинкою, цівком, картоном чи іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару по голові, кровотеча з ушей чи із рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку зі льодом, снігом або холодною водою) чи зробити холодну примочку.

При підозрі перелому хребта необхідно постраждалого покласти на дошку, не піднімаючи його, повернути постраждалого на живіт, обличчям униз, спостерігаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою запобігання пошкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при подиху, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди або стягти їх рушником під час видиху.

Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна розкривати міхури, що утворилися, і перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпалене місце обробляють ватою, змоченої етиловим спиртом.

При опіках другого ступеню (міхурі) обпалене місце обробляють спиртом або 3%-ним марганцевим розчином, чи 5%-им розчином таніна.

При опіках третього ступеню (руйнування шкіряної тканини) рану накривають стерильною пов'язкою, викликають лікаря.

Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

підняти поранену кінцівку нагору;

рану, що кровоточить, закрити перев'язним матеріалом (з пакета), складеним у клубок, придавити його зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хвилин. Якщо кровотеча зупинилася, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета або шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

у випадку сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, що харчують поранену область, за допомогою згинання кінцівки в суглобах, а також пальцями, джгутом чи затиском. У випадку сильної кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Виконувати усі вказівки керівника робіт по усуненню аварійної ситуації.

7. Порядок оповіщення при оголошенні сигналу "Пожежна тривога".

Сигнал "Пожежна тривога" - подається безперервним тривалим дзвінком в навчальному корпусі (екіпажі).

При проведенні контрольних перевірок (тренувань) сигнал оповіщення про пожежну тривогу, подається коротким дзвінком протягом 10 - 15 секунд.

Керівники структурних підрозділів (завідувачі відділень, керівники відділів, підрозділів та ін.) при оголошенні сигналу "Пожежна тривога" зобов'язані вжити всіх заходів з евакуації людей з будівлі назовні.

8. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виявлення пожежі (ознак горіння) зварник, працівник, який її помітив, зобов'язаний:

повідомити про це чергового сторожа учбового корпусу по тел. **729-47-76** або (**777-30-77 в екіпажу**), а також пожежну охорону **по телефону 101**. При цьому необхідно назвати адресу, поверх, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

прийняти усі заходи для сповіщення і евакуації людей із приміщення і з сусідніх з ним, для яких є безпосередня загроза пожежі, а також для евакуації матеріальних цінностей;

вимкнути струмоприймачі та кондиціонер;

повідомити про виникнення пожежі керівництво коледжу;

негайно братися до гасіння пожежі усіма існуючими засобами пожежегасіння;

викликати (за необхідністю) інші аварійно-рятувальні служби;

узгоджувати дії з черговим сторожем та підрозділом пожежної охорони, яка прибула до місця пожежі.

Керівник, посадова особа, яким повідомлено про виникнення пожежі, повинні:

перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи;

перевірити, чи оповіщено людей про пожежу;

вимкнути (за необхідності) струмоприймачі;

у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

Інструкцію розробив:

Інженер з охорони праці

Олександр Гріщенко